बागमती प्रदेश सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय

कृषि विकास कार्यालय

सिन्धुली

अदुवाको गानामा लाग्ने झिंगा (Rhizome Fly)

अदुवाको गानामा लाग्ने झिंगाका औंसा (Maggot) हरूलाई गानामा लाग्ने औंसा भनिन्छ । पोथी झिंगाले कलिलो टुसाउँदै गरेको गानामा अथवा ढुसीबाट ग्रसित गानामा औसा पार्छ, फलस्वरूप गानाको सडने क्रममा अरू तिव्रता आउँछ । सडेको गानामा शुरुमा प्रशस्त औंसाहरू एवं केही दिन पछि प्युपाहरू पाइन्छन् ।

पहिचानः

वयस्क झिंगा ४-६ मिमी लम्बाइ भएको, धातुजस्तै चम्किलो खैरो रंगको हुन्छ ।यसको आँखा ठूला र रातो रंगको हुन्छ भने पखेटा पारदर्शी र चम्किलो हुन्छ ।

गानामा लाग्ने झिंगाको लार्भा ८-१० मिमी लम्बाइ भएको, सेतो वा हल्का पहेंलो, बेलनाकार शरीर र टाउको खैरो रंगको हुन्छ ।

चित्र १ः वयस्क झिंगा

चित्र २ः गानोमा लाग्ने औंसा र प्युपा

अनुकूल अवस्थाहरूः

- तापक्रमः २०-२८° सेल्सियस,
- आर्द्रताः ७०-८५% सापेक्षिक आर्द्रता,
- पानीको राम्रो निकास नभएको जमिन,
- संक्रमित बीउ वा Rhizome,

लक्षणहरूः

- गानोमा साना प्वालहरू देखिनु,
- अदुवाको आँखा वरिपरि खैरो धब्बा देखिनु,
- राइजोमबाट तरल पदार्थ निस्कनु,
- भित्री भागमा सेतो रंगका सानो किराहरू देखिनु,
- राइजोम पूर्ण रूपमा सडनु र दुर्गन्ध आउनु,
- पातहरू पहेंलो हुनु,
- अन्ततः बिरुवा मर्नु,

रोकथामका उपायहरूः

- स्वस्थ बिउ छनोट,
- उचित दूरीः ३०*२० सेमी दूरीमा रोप्ने,
- पानी निकासको व्यवस्था,
- संक्रमित राइजोम तुरुन्तै हटाउने,
- खेतबारीको सरसफाई,
- नीमको तेलः २ मिलि प्रति लिटर पानी,
- इमिडाक्लोप्रिड @ ०.३ मिलि प्रति लिटर वा लाम्ब्डा साइहालोथ्रिन @ १ मिलि प्रति लिटर वा मालाथिन १-२ मिलि प्रति लिटर पानीको प्रयोग गर्ने ।

संकलक तथा तयारकर्ताः विशेषज्ञ सेवा शाखा, कृषि विकास कार्यालय, सिन्धुली